

ETTEKIRJUTUS-HOIATUS isikuandmete kaitse asjas nr. 2.1.-1/21/3828

Ettekirjutuse tegija Andmekaitse Inspektsiooni jurist Mehis Lõhmus

Nerostein OÜ

Ettekirjutuse tegemise aeg ja

koht

21. jaanuar 2022 Tallinn

Ettekirjutuse adressaat

aadress:

isikuandmete töötleja

e-posti aadress: indrek@nerostein.com

Isikuandmete töötleja Nerostein OÜ juhatuse liige

vastutav ametiisik

RESOLUTSIOON:

Isikuandmete kaitse seaduse (IKS) § 56 lõike 1, lõike 2 punkti 8, § 58 lõike 1 ning isikuandmete kaitse üldmääruse (IKÜM) artikli 58 lõike 1 punkti a ja d ning lõike 2 punktide c ja d, samuti arvestades IKÜM artiklitega 5, 6, 7, 12, 13, 14, 15 ja 32 lõikega 1 teeb Andmekaitse Inspektsioon Nerostein OÜ-le täitmiseks kohustusliku ettekirjutuse:

- 1. Vastata Xi 9. ja 10. novembril 2021 saadetud küsimustele (a) "Soovin teada, kuidas ja mis moel Te minu töö tegemist jälgisite?", b) "Palun ka seaduse paragrahvi, mille alusel te minu töö tegemist jälgisite mulle sellest teada andmata?") tuues välja, milliseid Xi isikuandmeid Nerostein OÜ tema jälgimiseks kasutas, millisel viisil isikuandmeid selleks koguti ning millisel õiguslikul alusel (viidata konkreetsele IKÜM artiklile) seda tehti.
- 2. Saata koopia vastusest Andmekaitse Inspektsiooni e-posti aadressile info@aki.ee.
- 3. Luua Nerostein OÜ andmekaitsetingimused, mis vastavad isikuandmete kaitse üldmääruse artiklitele 12-14 ja avalikustada need Nerostein OÜ veebilehel www.nerostein.ee. Andmekaitsetingimused peavad muuhulgas olema hõlpsasti leitavad (eelduslikult lehe jaluses).
- 4. Luua Nerostein $O\ddot{\mathbf{U}}$ veebilehele <u>www.nerostein.ee</u> nõuetekohane küpsiste nõusoleku vorm.
- 5. Muuta Nerostein $O\ddot{U}$ veebilehel <u>www.nerostein.ee</u> andmetöötlus turvaliseks. Selleks

peab Nerostein OÜ lisama oma veebilehel sertifikaadi. Hetkel on veebileht HTTP, aga andmetöötluse puhul peab see olema HTTPS.

Määrame ettekirjutuse täitmise tähtajaks <u>4. veebruar 2022</u>. Ettekirjutuse täitmisest teatage hiljemalt selleks tähtajaks Andmekaitse Inspektsiooni e-posti aadressile <u>info@aki.ee</u>.

VAIDLUSTAMISVIIDE:

Käesoleva ettekirjutuse saab vaidlustada 30 päeva jooksul, esitades kas:

- haldusmenetluse seaduse kohase vaide Andmekaitse Inspektsioonile või
- halduskohtumenetluse seadustiku kohase kaebuse Tallinna Halduskohtusse (sel juhul ei saa enam samas asjas vaiet läbi vaadata).

Ettekirjutuse vaidlustamine ei peata selle täitmise kohustust ega täitmiseks vajalike abinõude rakendamist.

SUNNIRAHA HOIATUS:

Kui ettekirjutus on jäetud määratud tähtajaks täitmata, määrab Andmekaitse Inspektsioon ettekirjutuse adressaadile isikuandmete kaitse seaduse § 60 alusel:

Sunniraha iga täitmata jäetud ettekirjutuse punkti eest 5000 eurot.

Sunniraha võib määrata korduvalt – kuni ettekirjutus on täidetud. Kui adressaat ei tasu sunniraha, edastatakse see kohtutäiturile täitemenetluse alustamiseks. Sel juhul lisanduvad sunnirahale kohtutäituri tasu ja muud täitekulud.

VÄÄRTEOKARISTUSE HOIATUS:

Isikuandmete kaitse üldmääruse artikli 58 lõike 1 kohase ettekirjutuse täitmata jätmise eest võidakse algatada väärteomenetlus isikuandmete kaitse seaduse § 70 tunnustel. Selle teo eest võidakse füüsilist isikut karistada rahatrahviga kuni 20 000 000 eurot ning juriidilist isikut võidakse karistada rahatrahviga kuni 20 000 000 eurot või kuni 4 protsenti tema eelmise majandusaasta ülemaailmsest aastasest kogukäibest, olenevalt sellest, kumb summa on suurem. Väärteo kohtuväline menetleja on Andmekaitse Inspektsioon.

FAKTILISED ASJAOLUD:

Andmekaitse Inspektsioon sai 23. novembril 2021 Xi (X@gmail.com) kaebuse seoses sellega, et Nerostein OÜ ei ole andmesubjekti päringule vastanud.

Andmekaitse Inspektsioon jättis 24. novembril 2021 menetluse alustamata selgitades kaebajale järgmist:

"Tulenevalt isikuandmete kaitse üldmääruse artikli 12 lõikest 3 ja artiklist 15 on inimesel õigus saada hiljemalt ühe kuu jooksul taotluse esitamisest teavet oma andmete töötlemise kohta. Teabe hulka, mida inimesel on õigus saada, kuuluvad ka temaga seotud dokumendid, antud juhul jälgimise aluseks olevad dokumendid. Meile saadetud kirjavahetusest nähtub, et olete saatnud päringu 10. novembril, millest tulenevalt on Nerostein OÜ-l veel aega teie päringule vastata. Kuna edastatud kaebuse alusel ei ole võimalik jõuda seisukohale, et töötajate

tööprotsesside jälgimisega on rikutud isikuandmete kaitse seaduse nõudeid, jätan menetluse algatamata. Eeltoodu ei takista Teil edastamast aga uut nõuetekohast kaebust koos rikkumist tõendavate dokumentidega (nt olukorras, kus on selgeks tehtud, et jälgimisel polnud alust või andmetöötleja jätab tähtaegselt vastamata)."

Kuivõrd Nerostein OÜ ei olnud kaebajale tähtaegselt vastanud, esitas X Andmekaitse Inspektsioonile 4. jaanuaril 2022 uue kaebuse.

Andmekaitse Inspektsioon edastas 4. jaanuaril 2022 kaebaja küsimused kaaskirjaga Nerostein OÜ-le vastamiseks, soovide sealjuures vältida halduskoormust ja mitte alustada järelevalvemenetlust, lootes, et asi laheneb lihtsalt päringule vastates. Muuhulgas juhtis Andmekaitse Inspektsioon Nerostein OÜ tähelepanu asjaoludele, et neil puuduvad andmekaitsetingimused ja veebilehe <u>www.nerostein.ee</u> külastajatelt ei küsita küpsiste kasutamiseks nõusolekut. Andmekaitse Inspektsioon palus puudused hiljemalt 20. jaanuariks 2022 kõrvaldada ja vastata kaebaja küsimustele hiljemalt 11. jaanuariks 2022.

Nerostein OÜ vastas Andmekaitse Inspektsioonile 5. jaanuaril ja selgitas järgmist:

"Selgitan, et avaldajaga lõpetati töösuhe katseajal ning ülesütlemisavadluse kätteandmisel selgitati töötajale ka ülesütlemise põhjuseid. Tõepoolest, sai kirjeldatud, et tööandja jälgis töötajat katseajal, pidades selle all silmas tavapärast töötaja töötulemuste kontrolli ning töötaja käitumise ja isiksuseomaduste vastavuse jälgimist antud töökohal töötamiseks. Nagu sai eelpool välja toodud, siis pärast AKI-le kirja edastamist, mille mõte ja sisu jäi Nerostenile kahjuks arusaamatuks, ning mille sisustamise üle meil organisatsioonisiseselt alles vaidlus käis, saime peagi ka kutse Töövaidluskomisjoni istungile, kus toimub ka sisuline töölepingu ülesütlemise üle vaidlus. Töötaja ise edastas töölepingu, ametijuhendi otse TVK-le. Töötajate registrile peaks töötajal endal olema juurdepääs, mh saadab vastav register alati teavituse vastavatest kannetest ka töötajale. Palun AKIlt täpsemaid selgitusi, milliseid andmeid töötaja jälgimise osas tuleb teie asutuse arvates avaldajale esitada? Lisaks, kas on seaduslik tegelda antud hetkel "jälgimise" temaatikaga olukorras, kus on käimas töövaidlus? Töötajate konkreetsete soovide korral teatud dokumentide osas oleme valmis juhul, kui need ei puuduta käimasolevat töövaidlust, töötajale esitama. Juhul, kui dokument puudutab töövaidlust, siis vastavalt seadusele nõuab selle esitamist Nerosteinilt TVK. Palume konkreetseid selgitusi ja edaspidiseid juhtnööre, sest hetkel jääb Nerosteinile kahjuks paratamatult mulje, et töötaja kas tahtlikult või ekslikult on andnud oma kirjas, mille ta mulle ja AKIle edastas, töötajate tavapärasele jälgimisele katseajal hoopis teise sisu ning raiskab hetkel nii AKI kui Nerosteini ressursse põhjendamatult."

Andmekaitse Inspektsioon selgitas Nerostein OÜ-le 7. jaanuaril 2022, et andmesubjekti taotlusele vastamine ei sega käimasolevat töövaidlust. Andmesubjekt on esitanud konkreetsed küsimused enda isikuandmete töötlemise kohta. Ka jälgimine on isikuandmete töötlemine (olgu see siis kaamerast monitoorimine, tööprotsesside hindamine arvutis või mõni muu jälgimise viis).

Selgitasime, et isikuandmete kaitse üldmääruse artikkel 12 lõike 3 aluselt esitab vastutav töötleja andmesubjektile tarbetu viivituseta, kuid mitte hiljem kui ühe kuu jooksul pärast

taotluse saamist teabe artiklite 15-22 kohase taotluse alusel võetud meetmete kohta. Andmesubjekt esitas oma küsimused 9. ja 10. novembril 2021. Andmesubjekti taotlus vastas selgelt isikuandmete kaitse üldmääruse artikkel 15 sätestatule.

Tuletasime muuhulgas 7. jaanuaril 2022 saadetud selgituses meelde, et Nerostein OÜ'l tuleb lisada oma veebilehele nõuetekohased, isikuandmete kaitse üldmääruse artiklitele 12-14 vastavad andmekaitsetingimused ja küsida küpsiste kasutamiseks veebilehe külastajatelt nõusolekut.

11. jaanuaril 2022 vastasite Xi kirjale, hoolimata Andmekaitse Inspektsiooni selgitustest, järgmiselt:

"Nerosteinile on teie kirja sisu arusaamatu. Juhul, kui teil on Nerosteini vastu nõue, siis hetkel on see ebaselge. Lisaks ei ole nõue esitatud õigele isikule.

Eelnevast tulenevalt palun esitada selge nõue ettevõtte seaduslikule esindajale (tegevjuht Indrek Vallastele). Nõuet esitades tuua välja ese ning alus. "

Andmekaitse Inspektsioon oli teile selgitanud kaebaja küsimuste tagamaid ja nende sisu. Seega puudus põhjus kaebajale ülalolev kiri saata.

17. jaanuaril 2022 saatis kaebaja Andmekaitse Inspektsioonile teavituse, et tema küsimustele ei vastatud. Muuhulgas ei ole Nerostein OÜ 21. jaanuari 2022 seisuga kõrvaldanud Andmekaitse Inspektsiooni osundatud puudusi (andmekaitsetingimused ja küpsiste nõusoleku küsimine).

Kuivõrd Nerostein OÜ ei olnud kaebaja küsimustele sisuliselt vastanud ja ettenähtud tähtajaks olid osundatud puudused kõrvaldamata, alustas Andmekaitse Inspektsioon järelevalvemenetlust isikuandmete kaitse seaduse § 56 lg 3 punkti 8 alusel.

Menetlust alustades avastas Andmekaitse Inspektsioon Nerostein OÜ andmetöötluses veel ühe puuduse, millele varasemalt tähelepanu ei juhitud. Nimelt on Nerostein OÜ veebilehel olev andmetöötlus ebaturvaline. Sellest täpsemalt allpool olevates Andmekaitse Inspektsiooni põhjendustes.

ISIKUANDMETE TÖÖTLEJA SELETUS:

Ettekirjutuse adressaadile on antud mõistlik tähtaeg kaebaja küsimustele vastamiseks. Muuhulgas selgitas Andmekaitse Inspektsioon kaebaja küsimuste tagamaid ja nende sisu. Lisaks juhtis Andmekaitse Inspektsioon Nerostein OÜ tähelepanu nende veebilehel olevatele puudustele, kus puudusid andmekaitsetingimused ja veebilehe külastajatelt ei küsitud nõusolekut küpsiste kogumiseks.

Andmekaitse Inspektsioon andis Nerostein OÜ-le mõistlikud tähtajad kaebajale vastamiseks ja puuduste kõrvaldamiseks veebilehel. Kaebajale pidi Nerostein OÜ vastama 11. jaanuariks 2021, kuid kaebaja küsimustele vastati, et need on arusaamatud.

Andmekaitse Inspektsiooni osundatud puudused pidi Nerostein OÜ kõrvaldama hiljemalt 20. jaanuariks 2022. See on piisav aeg, et vajadusel küsida Andmekaitse Inspektsioonilt

täiendavaid selgitusi. Kahjuks ei ole 21. jaanuari 2022 seisuga Nerostein OÜ puudusi kõrvaldanud ega ka nende osas oma arvamust avaldanud.

ANDMEKAITSE INSPEKTSIOONI PÕHJENDUSED:

Andmesubjekti taotlusele vastamine

Isikuandmete kaitse üldmääruse (IKÜM) artikkel 15 sätestab, et andmesubjektil on õigus saada vastutavalt töötlejalt kinnitus selle kohta, kas teda käsitlevaid isikuandmeid töödeldakse, ning sellisel juhul tutvuda isikuandmete ja muuhulgas ka järgmise teabega:

- a) töötlemise eesmärk;
- b) asjaomaste isikuandmete liigid; ja
- c) kui isikuandmeid ei koguta andmesubjektilt, siis olemasolev teave nende allika kohta.

Kaebaja edastas teile järgmised küsimused:

- 1) "Kuidas ja mis moel te minu töö tegemist jälgisite?"
- 2) "Palun ka seaduse paragrahvi, mille alusel te minu töö tegemist jälgisite mulle sellest teada andmata?"

IKÜM art 15 kohaselt tuleb nendele küsimustele vastamiseks selgitada, milliseid andmesubjekti (st Xi) isikuandmeid Nerostein OÜ andmesubjekti jälgimiseks kasutas, millisel viisil isikuandmeid selleks koguti ning millisel õiguslikul alusel (st viidata konkreetsele IKÜM artiklile) seda tehti.

Käesoleval juhul jättis Nerostein OÜ andmesubjekti taotlusele (küsimustele) täies ulatuses vastamata. Pärast Andmekaitse Inspektsiooni selgitusi vastati kaebajale, et küsimused on arusaamatud, olenemata sellest, et Andmekaitse Inspektsioon selgitas küsimuste aluseid.

Isikuandmete kaitse üldmääruse artikkel 12 lõike 3 aluselt esitab vastutav töötleja andmesubjektile tarbetu viivituseta, kuid mitte hiljem kui ühe kuu jooksul pärast taotluse saamist teabe artiklite 15-22 kohase taotluse alusel võetud meetmete kohta. Andmesubjekt esitas oma küsimused 9. ja 10. novembril 2021 ja 7. jaanuari 2022 seisuga olid need selgelt ületatud, mistõttu on Nerostein OÜ rikkunud isikuandmete kaitse üldmäärusest tulenevat kohustust.

Andmekaitsetingimused

Nerostein OÜ kodulehel <u>www.nerostein.ee</u> ei ole isikuandmete kaitse üldmääruse artiklite 12-14 kooskõlas olevaid andmekaitsetingimusi. Selgitasime Nerostein OÜ-le korduvalt, et neil peavad olema andmekaitsetingimused.

Isikuandmete kaitse üldmääruse artikkel 5 lg 1 punkt a sätestab läbipaistvuse põhimõtte. Läbipaistvuse põhimõte eeldab seda, et kogu isikuandmete töötlemisega seotud teave ja sõnumid on lihtsalt kättesaadavad, arusaadavad ning selgelt sõnastatud. Ehk koostatud peavad olema andmekaitsetingimused. Andmekaitsetingimuste sisu reguleerivad IKÜM artiklid 12 – 14. Seejuures rõhutame, et kogu IKÜM artiklites 13 -14 sätestatud teave peab olema

andmekaitsetingimustes reguleeritud. Muuhulgas selgitasime, et kui mõni eeltoodud artiklite sätetest jääb arusaamatuks, siis on mõistlik tutvuda ka Artikli 29 töörühma suunistega läbipaistvuse kohta¹, kus on lehekülgedel 35 – 40 selgitatud ka täpsemalt IKÜM artiklites 13 – 14 sätestatud punktide sisu.

Lisasime, et igal isikuandmete töötlejal **peavad olema andmekaitsetingimused**, mis reguleerivad just konkreetse isikuandmete töötleja tegevust.

Andmekaitsetingimused peavad olema kokkuvõtlikud, selged ja arusaadavad ning vastama isikuandmete kaitse üldmääruses toodud tingimustele. Siinjuures tuleb arvestada sellega, et vastutav töötleja peab esitama teabe selliselt, et inimene saab sellest üheselt aru ning et seda eristatakse teabest, mis ei ole seotud vastutava töötleja isikuandmete töötlemisega. <u>Ülioluline on aru saada, et andmekaitsetingimusi ei looda lihtsalt linnukese kirja saamiseks, vaid need peavad lähtuma just vastutava töötleja andmetöötlusest, mis eeldab, et andmetöötlus on täpselt kaardistatud ning andmekaitsetingimuste koostajale arusaadav.</u>

Kuivõrd Nerostein OÜ ei ole tänaseni nõuetekohaseid andmekaitsetingimusi oma kodulehele lisanud, siis on ettekirjutuse tegemine vajalik.

Küpsiste nõusolek

Nerostein OÜ veebilehel www.nerostein.ee kogutakse erinevaid küpsiseid, muuhulgas ka Google Analytics küpsiseid, aga veebilehe külastajatelt küpsiste kogumise kohta korrektselt nõusolekut ei küsita. Isikuandmete kaitse üldmääruse artikkel 6 punkt a sätestab, et isikuandmete töötlemine on seaduslik ainult juhul, kui andmesubjekt on andnud nõusoleku töödelda oma isikuandmeid ühel või mitmel konkreetsel eesmärgil. Isikandmete kaitse üldmääruse preambula punkt 30 sätestab, et füüsilisi isikuid võib seostada nende seadmete, rakenduste, tööriistade ja protokollide jagatavate võrguidentifikaatoritega, näiteks IP-aadresside või küpsistega, või muude identifikaatoritega, näiteks raadiosagedustuvastuse kiipidega. See võib jätta jälgi, mida võidakse kasutada füüsiliste isikute profileerimiseks ja nende tuvastamiseks, eelkõige juhul, kui neid kombineeritakse serveritesse saabuvate kordumatute identifikaatorite ja muu teabega. Seega on küpsiste kogumine selgelt isikuandmete töötlemine ja selleks on Nerostein OÜ-l vaja seadusest tulenevat õiguslikku alust, milleks saab Euroopas väljakujunenud praktikas olla ainult andmesubjekti nõusolek.

Selgitame, et eraelu puutumatust ja elektroonilist sidet käsitleva direktiivi kohaselt peaks kasutajatel olema võimalik keelata küpsiste või muude selliste vahendite salvestamine oma lõppseadmes. Teavet kasutaja eri lõppseadmesse salvestatavate vahendite kohta ja õigust neist keelduda võib pakkuda ühe korra ühe ja sama ühenduse ajal ning see võib hõlmata ka kõnealuste vahendite edaspidist kasutamist järgmiste ühenduste ajal. Teabe edastamine, keeldumisvõimaluse pakkumine või nõusoleku küsimine tuleks teha võimalikult kasutajasõbralikuks. Juurdepääs teatavale rakenduse sisule võib sõltuda küpsise või muu sellise vahendi teadlikust vastuvõtmisest, kui seda kasutatakse õiguspärasel eesmärgil. Oluline on

6 (8)

¹ Artikli 29 töörühma suunised – Kättesaadav: https://www.aki.ee/sites/default/files/inspektsioon/rahvusvaheline/juhised/suunised maaruse 2016679 kohase 1 abipaistvuse kohta.pdf

saada kasutaja vabatahtlik, konkreetne, teadlik ja ühemõtteline nõusolek või loobumine küpsistest. Kui kasutaja ei nõustu, peab siiski olema tagatud rakenduse põhifunktsioonide toimivus. Andmesubjekti nõusoleku andmise tingimused on muuhulgas sätestatud ka isikuandmete kaitse üldmääruse artiklis 7.

Selgitame täiendavalt, et nõuetele vastav teade küpsiste kasutamisest sisaldab selgitust, mis eesmärgil Te küpsiseid kasutate, kui kaua ja kes on need erinevad osapooled, kellega teil on kavas neid jagada (kui on asjakohane). Teade peaks sisaldama viidet andmekaitsetingimustele, kus on selgitatud ka küpsiste kasutamise tingimusi.

Andmesubjekt peab aru saama, milliseid küpsiseid veebileht kogub ja tal peab olema võimalik iga küpsiseliigi kohta anda eraldi nõusolek või keeldumine (VA veebilehe toimimiseks hädavajalikud küpsised). Näitena saate võtta näiteks LHV panga küpsiste nõusoleku küsimise vormi.

Kuivõrd Nerostein OÜ ei küsi tänaseni oma veebilehel andmesubjektidelt nõusolekut küpsiste kasutamiseks, siis on ettekirjutuse tegemine vajalik.

Veebilehe turvalisus

Olgugi, et Andmekaitse Inspektsioon oma eelnevates selgitustes veebilehe turvalisuse aspekti ei käsitlenud, siis järelevalvemenetlust algatades tuvastati ka see puudus.

Nimelt on www.nerostein.ee veebilehtedel puudu sertifikaat, st. ühendus on ebaturvaline. Veebilehel on näha, et seda kasutatakse ka andmete kogumiseks, mitte pelgalt informatsiooni kuvamisena. Kuivõrd teie veebilehel kogutakse andmeid (sh. isikuandmeid), siis tuleb veebilehe ühendus muuta turvaliseks. (HTTP'lt → HTTPS'ile) Lisan selgituse, et nende mõisteid seletada - https://www.veebimajutus.ee/blogi/https-miks-see-sind-huvitama-peaks. Muudatuste tegemine võtab vähem kui 10 minutit.

Isikuandmete kaitse üldmääruse artikkel 32 lõige 1 sätestab, et võttes arvesse teaduse ja tehnoloogia viimast arengud ja rakendamise kulusid ning arvestades isikuandmete töötlemise laadi, ulatust, konteksti ja eesmärke, samuti erineva tõenäosuse ja suurusega ohte füüsiliste isikute õigustele ja vabadustele, rakendavad vastutavad ja volitatud töötleja ohule vastava turvalisuse tagamiseks asjakohaseid tehnilisi ja korralduslikke meetmeid, hõlmates muu hulgas vastavalt vajadusele sama artikli lõikes 1 punktides a-d sätestatut.

Käesoleval hetkel on selge, et HTTP ühendus veebilehel ei ole turvaline isikuandmete töötlemiseks ja see tuleb muuta turvaliseks, mistõttu on ettekirjtuse tegemine antud asjas vajalik.

/allkirjastatud digitaalselt/ Mehis Lõhmus jurist peadirektori volitusel